

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/57/2021
Identifikačné číslo spisu: 1316010288
Dátum vydania rozhodnutia: 14.10.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1316010288.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a členov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Štífta v trestnej veci obvineného I. T. I. F. I. D. Č. Á. G. V., pre prečin neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla podľa § 216 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 14. októbra 2021 v Bratislave dovolanie obvineného I. T.G. podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Martina Hudáka proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 5. mája 2020, sp. zn. 3To/77/2019, a rozhodol

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. sa dovolanie obvineného I. T. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 30. júla 2019, sp. zn. 1T/24/2016, uznal obvineného I. T. vinným v bode 1/ z prečinu krádeže spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. k § 212 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák., v bode 2/ z prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a) Tr. zák. a v bode 3/ z prečinu neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla podľa § 216 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. na tam uvedenom skutkovom základe.

Za skutky 1/ a 2/ mu okresný súd podľa § 212 ods. 3 Tr. zák. v spojení s § 37 písm. h), m) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. a § 42 ods. 1 Tr. zák. uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 26 mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. ho súd na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zrušil rozsudok okresného súdu z 20. septembra 2017, sp. zn. 46T/23/2017, vo výroku o treste, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd obvinenému zároveň uložil povinnosť spoločne a nerozdielne s už odsúdeným O. Y. nahradiť spoločnosti Doprastav a.s., škodu vo výške 560 €. Za skutok 3/ mu súd podľa § 216 ods. 2 Tr. por. v spojení s § 37 písm. h), m) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. v spojení s § 42 ods. 1 Tr. zák. uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 36 mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. ho súd zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zrušil rozsudok okresného súdu z 26. júla 2013, sp. zn. 46T/46/2013, vo výroku o treste, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok

obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodenú spoločnosť Slovecsty s.r.o. s nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený T. odvolanie, o ktorom Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozhodol rozsudkom z 5. mája 2020, sp. zn. 3To/77/2019 tak, že napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Tr. por. zrušil vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obvinenému podľa § 216 ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 37 písm. h), m) Tr. zák., § 38 ods. 4 Tr. zák. v spojení s § 41 ods. 1 Tr. zák., § 42 ods. 1 Tr. zák. uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov a 6 mesiacov. Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zrušil rozsudok okresného súdu z 20. septembra 2017, sp. zn. 46T/23/2017, vo výroku o treste, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený T. dovolanie, ktoré odôvodnil podaniami z 8. júna 2020, 20. júla 2020, 22. októbra 2020, 18. januára 2021 a 24. augusta 2021 tak, že mu bol ustanovený obhajca len 6 - 7 dní pred pojednávaním, ktorý „nemal ani potuchy“, aké skutky sa mu kladú za vinu. Sudca pojednávanie neodročil, hoci ho o to žiadal tak on, ako aj jeho obhajca JUDr. Bleho. Pán sudca to chcel za každú cenu ukončiť, lebo - podľa jeho vyjadrenia, mal aj dôležitejšie povinnosti ako tieto „prkotiny“. Okrem toho namietal, že požiadal o predvolanie svedka M. Š., čomu súd nevyhovel s odôvodnením, že nejde o podstatného svedka a jeho výpoveď by na veci nič nezmenila. Tak potom nechápe, na čo je vlastne dokazovanie. Ďalej obvinený namietol, že sa na okresnom súde pod sp. zn. 2T/46/2018 vedie konanie pre ten istý skutok, akurát je rozdelený do dvoch spisových značiek. Podľa neho ide o porušenie zákona, pretože ho mali súdiť pod jednou spisovou značkou; inak by za krádež štyroch kolies na aute mal štyri súdy. Uviedol, že súdy u neho nesprávne aplikovali § 41 Tr. zák. a § 42 Tr. zák. (pozn. súdu z kontextu zrejme § 38 ods. 5 Tr. zák.), keďže nikdy v minulosti nebol odsúdený za zločin / obzvlášť závažný zločin. Napokon dodal, že sudca, ktorý ho odsúdil, bol sám vo väzbe za korupciu a mal nadštandardné vzťahy s poškodeným v jeho veci.

Dovolanie obvineného T. doplnil jeho obhajca JUDr. Martin Hudák 14. júna 2021 tak, že uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), h) a i) Tr. por. a uviedol, že pojednávania, na ktorom došlo k vyhláseniu prvostupňového rozhodnutia sa zastupujúci obhajca zúčastnil bez potrebnej prípravy, pričom konajúci sudca nevyhovel návrhu na jeho odročenie. Aj predchádzajúci obhajca JUDr. Boris požiadal o odročenie hlavného pojednávania a tejto jeho žiadosti súd vyhovel. Ku skutku 3/ uviedol, že nemal nijakú vedomosť, že by predmetné vozidlo užíval neoprávnene, svedok Spišák ho o tom neinformoval. Z nijakého dôkazu nevyplynul jeho úmysel, a preto je napadnuté rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení skutku a aj následne ukladaný trest je mimo zákonom stanovenú hranicu trestnej sadzby.

S poukazom na tieto skutočnosti obvinený T. dovolací súd požiadal, aby napadnuté rozhodnutie zrušil.

K dovolaniu obvineného sa 11. augusta 2021 vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Bratislava III (ďalej len „prokurátorka“) tak, že ho navrhla podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť. Uviedla, že 30. júla 2019, kedy došlo k vyhláseniu rozsudku, si obvinený chcel zvoliť obhajcu JUDr. Fila. Keďže obvinený nedisponoval plnou mocou JUDr. Fila a na pojednávaní bol prítomný JUDr. Bleho, hlavné pojednávanie súd neodročil. V tomto smere poukázala na s. 12 - 13 rozsudku krajského súdu, kde sa súd jasne a zrozumiteľne vysporiadal s úvahami o tvrdenom porušení práva na obhajobu. Obsah a rozsah úvahy orgánu činného v trestnom konaní a súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. poukázala na odôvodnenie rozsudku z 5. mája 2020, kde sa súd na s. 16 - 21 dostatočne jasne vysporiadal s uloženým trestom. Prvostupňovým súdom spôsobené pochybenie odvolací súd korigoval a miesto dvoch samostatných uložil obvinenému jeden súhrnný trest, do ktorého bolo započítané odsúdenie uložené mu rozsudkom sp. zn. 46T/23/2017. V ďalšom prokurátorka upozornila, že obvinený poukazuje na údajne nesprávne skutkové zistenia, čo

však dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. nezakladá. Pre úplnosť dodala, že súde odpovedali na všetky námietky obvineného a vysporiadali sa aj s výpoveďou svedka Z..

K dovolaniu obvineného sa 21. júla 2021 vyjadril aj poškodený U. M., ktorý sa s ním nestotožnil a uviedol, že obvinený sa niekoľkokrát vlámal do rodinného domu a pri opakovaných, najmenej siedmich prípadoch z neho odcudzil rôzne hnuiteľné veci a vozil sa na autách, ktoré boli doma odparkované. Obvinený vedel, že vozidlá nepatria svedkovi Z., a preto neobstojí jeho obrana, že nemal úmysel ich neoprávnenne používať.

K vyjadreniu prokurátorky sa obvinený T. ďalej nevyjadril.

Dňa 21. júla 2021 bol spisový materiál spolu s dovolaním obvineného riadne predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie. Následne najvyšší súd ako súd dovolací [§ 377 Tr. por.] predbežne preskúmal dovolanie obvineného i predložený spisový materiál a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], prostredníctvom zvoleného obhajcu [§ 373 ods. 1 Tr. por.], v zákonom stanovenej lehote [§ 370 ods. 1 Tr. por.] a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať [§ 370 ods. 3 Tr. por.]. Zároveň, ale zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Úvodom najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd, ale nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd (§ 322 ods. 3, § 326 ods. 5 Tr. por.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie potrebných okolností prípadne potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže vykonať dovolací súd len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Tr. por. Preto možnosti podania dovolania musia byť obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. najvyšší súd stabilne judikuje, že právo na obhajobu je potrebné v zmysle tohto dovolacieho dôvodu chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 5 Tr. por.). Za porušenie práva na obhajobu podľa tohto ustanovenia, preto nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý podľa § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a nebude ju už overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., odporovalo by to väzanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

Z týchto úvah súd vychádzal, keď dospel k záveru, že námietka obvineného T. o nevyhovení návrhu na vypočutie svedka Š. nie je opodstatnená. Okresný súd na s. 13 ods. 6 - s. 14 ods. 2 rozsudku podrobne objasnil, že tomuto návrhu podľa § 272 ods. 3 Tr. por. nevyhovel, pretože okolnosť, ktorá mala byť výsluchom svedka objasnená, bola dodatočne ustálená výsluchom iného svedka (Z.), ktorého tvrdenia obvinený nerozporoval. Rovnako nedôvodná je aj námietka obvineného týkajúca sa tzv. formálneho

výkonu obhajoby; tak, ako to na s. 12 ods. 4 - s. 13 ods. 1 vysvetlil krajský súd, obvinený sa v žiadosti z 26. júna 2019 nedožadoval, aby mu bol ustanovený JUDr. Alexander Filo a tohto si ani neskôr v priebehu konania na súde prvého stupňa nezvolil (pozn. iba bez ďalšieho deklaroval záujem o jeho splnomocnenie). Proti ustanoveniu obhajcu JUDr. Gabriela Bleha obvinený nenamietal s tým, že tento bol v súlade s § 247 ods. 1 Tr. por. o termíne hlavného pojednávania upovedomený e-mailom 22. júla 2019, teda najmenej päť pracovných dní pred konaním hlavného pojednávania. Skutočnosť, že ustanoveniu JUDr. Bleha predchádzalo ustanovenie JUDr. Borisa, ktorý pre krátky čas na prípravu požiadal o oslobodenie, na vyššie popísanom závere nič nemení; je vecou advokáta zvážiť si, či s ohľadom na svoje iné pracovné povinnosti bude schopný poskytnúť právnu službu. Z pohľadu zákona je rozhodujúce len to, či obvinený mal možnosť si obhajcu zvoliť (čo jednoznačne mal) a keď tak neučinil, či mu bol v zákonnej lehote ustanovený (čo jednoznačne bol). Z týchto úvah súd vychádzal, keď dospel k záveru, že obvineným namietané skutočnosti nevedli k porušeniu jeho práva na obhajobu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. najvyšší súd opätovne upozorňuje, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvolaciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Na základe týchto úvah dovolací súd konštatuje, že námietky obvineného T., ktorými (s poukazom na výpoveď svedka Z.) spochybňuje svoju (súdmi ustálenú) vedomosť o vedení cudzieho motorového vozidla sa týkajú hodnotenia skutkového stavu, do ktorého dovolací súd s ohľadom na § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. časť za bodkočiarkou zasahovať nemôže. Aj vo vzťahu k ostatným obvineným (nie obhajcom) uplatneným námietkam najvyšší súd dospel k záveru, že nie sú dôvodné. Nie je pravdivé tvrdenie obvineného, že na okresnom súde sa pod sp. zn. 2T/46/2018 vedie konanie pre „ten istý skutok“, keďže predmetné konanie bolo 8. júna 2021 právoplatne skončené a hlavne, tam popísané protiprávne konanie obvineného nezodpovedá skutkom, za ktoré bol odsúdený v konaní, ktorý je predmetom dovolacieho prieskumu. To, či vo veci ne / malo byť vykonané spoločné konanie podľa § 18 ods. 1 Tr. por. nie je z pohľadu naplnenia niektorého z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Tr. por. relevantné.

K údajnému nesprávne použitiu § 41 Tr. zák. a § 42 Tr. zák. súd uvádza, že tieto ustanovenia boli aplikované správne, keďže v trestnej veci obvineného došlo ku konkurencii (mnohosti) viacerých trestných činov, za ktoré bol napadnutými rozhodnutiami, ako aj rozsudkom okresného súdu z 20. septembra 2017, sp. zn. 46T/23/2017, uznaný vinným. Pre úplnosť súd konštatuje, že obvinenému nebol ukladaný trest podľa tzv. asperačnej zásady (§ 41 ods. 2 Tr. zák.), a preto na jeho výmeru nemohlo mať vplyv jeho „predchádzajúce odsúdenie za zločin“ (podľa obvineného zrejme v konaní pod sp. zn. 46T/23/2017). A napokon k námietke nadštandardných vzťahov konajúceho sudcu s poškodeným dovolací súd uvádza, že túto nijako bližšie nekonkretizoval, a preto (bez ďalšieho) nemohla naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por. (k tomu vid' aj uznesenie najvyššieho súdu z 25. marca 2021, sp. zn. 5 Tdo 12/2021).

Toto uznesenie bolo prijaté v pomere 3:0.

Poučenie:

Toto uznesenie bolo prijaté v pomere 3:0.